

БОГДАН КРАВЦІВ

Христос Родився!

Не до Юдеї шлях вам,
вертайте й з Галилеї!
Ідіте на Україну...

Павло Тичина, "Скорбна мати".

I.

Сиділи круг багаття
У шурахах, наче звірі —
І хтось: Христос Родився!
А в них не стало віри...
Колядку затягали,
Та рвалася без впину...
Він десь, комусь родився!
І може спас чужину!
Ураз сліпуче сяйво —
(Зраділа вся маржина) —
Мов зіронька, дитятко
Всміхалося із сина.
Молилися дитині:
— Між нами Ти родився!
Між нами — в цій країні.
Зірвалися, припали.

II.

Йшли дуки із почотом —
(Нова зоря сходилала)
Несли із України
І золото й кадило.
І клинав шлях в чужину
І всім невгомоні.

— Там, десь царя знайдемо
І складемо поклони!
А по снігу Дитятко
У сяйві діядему...
Кудою Ти, Месіє?!
Та ж ми до Вифлеему.
Пристанув, світлим зором
У далеч звів без мови:
Над Києвом здіймалися
Хрести в вогні багровім...

III.

Донесено цареві
І книжники ствердили:
— Месія народився
І зможе темні сили!
І побоявся Ірод,
Що землі, царство втратить
Й послав він яничарів
Шукати немовляти.
Поміж дітей шукали...
І встала кров прокльоном —
І матері ридали
Над Сяном і над Доном!
...Та янгол скрив Дитятко,
Щоб, як Ірод згине,
Вернулось, виростало
По селах України.

У Різдвяні Дні

Минув 1951 рік з того часу, коли для спасіння всього людства прийшов на землю великий навчитель, Син Божий — Ісус Христос.

І хоч за науку правди й глибокого братолюбства був замучений багатими й сильними тогочасними володарями, проте, як Син Божий, залишився безсмертний на віки-вічні. Велика Наука Христа житиме й освічуватиме темні шляхи людського розвитку поки існує світ.

Український нарід впродовж довгих страдницьких століть ніколи не заломився у вірі в науку Сина Божого. Переживши насильства різних окупантів, український нарід завжди був свідомий того, що всі ті насильства над ним є рівночасно наругою з науки Христа.

Глибока віра в Христа, віра в Його науку правди й справедливості, допомагала українському народові перебороти найтяжчі хвилини його історичного ставання. Тому до щорічних Свят Різдва Христового український нарід приготується урочисто. Традиційні різдвяні звичаї в Україні є найвеличавші й найкращі в цілому світі. Це стверджують теж чужинці,

які мали нагоду бодай раз святкувати Різдво Христове серед українського народу. Сьогодні в Україні панує безбожний російський комунізм, намагаючись і віру в Бога, і віру в усі наші національні святощі вирвати з душі українського народу.

Тому тим більше мусимо плекати й зберігати наші високиморальні християнські традиції тут, на чужині. Проводячи весело цьогорічне Свято Різдва Христового, не забуваймо про тих наших друзів, що у Свят Вечір не біля святкового стола з родиною, а в прорідлих повстанчих лавах у збройному змаганні перебувають. Не забуваймо й про тих, що у каторжних таборах і тюрмах червоних російських володарів мучаться.

День народження Христа — день народження символу віри у перемогу правди над злом, правди, за яку й ми, об'єднані в одумівські лави, прирекли змагатися, щоб нарід український подолав зло й здобув волю і щоб наша Україна в сім'ї вільних народів стала незалежною могутньою державою на правах Божих і вселюдських ідеалів.

Іван ДУБИЛКО

Чи потрібні нам другі Крути?

Як ставиться сучасна українська молодь до Крут? До Крут, як історичного факту й до Крут, як символу нашої національної визвольної революції?

Підсоветська молодь зовсім не знала й не знає цього слова-поняття.

"Мені було 11 років, коли сталася подія під Крутами. Це було кілька кілометрів від нашого села. Памятаю, тоді селяни говорили, що стався якийсь бій на залізниці і що одні були перебиті вщент. Оце й усе. Вперше про Крути я дізнався десь 1942 року, коли більшовники відступили з України".

Це розповідав мені 1948 року мій товариш — професор української літератури з вищої школи.

Я довідався про Крути вперше 1932 року. Сказала мені це слово одна високопоставлена в советському апараті людина: "Як, ви не знаєте, що таке Крути? Так може й ви не знаєте, що таке Кодня (тут мова про страту Залізняка й Гонти та розправу поляків із українськими повстанцями літом 1768 р.). Та ж вам тепер 27 років! Боже, Боже, що буде з нашою молоддю — вона ж не має уяви про історію свого народу."

Сказавши це, високопоставлена в советському апараті людина мабуть сама злякалась цих слів, бо оглянулася навколо й змовкла.

Про Крути, як історичний факт і як символ, я вперше докладно довідався аж 1943 року, коли вивався з-під більшовників до Львова і коли позад мене було 38 років життя, дві вищих школи й аспірантура та вісім років тюрми, концтабору й заслання за український патріотизм. Я став патріотом українського відродження і революційного резистансу без прямого впливу Крут (посередній вплив, безумовно, був).

Це було погано, але так було. І так є тепер в окупованій Україні.

Тамтешня молодь не знає Крут і всієї великої епохи визвольної війни України проти Москви 1918-1921 рр. Більшовизм викрав у народу, у його молоді, національну біографію, власну історію.

В Західній Україні й на еміграції молодь знала Крути з юнацьких, якщо не з дитячих років. Знала, як символ, створений певною уявою, але не знала, як історичний факт з усіма його опосередкуваннями, з усією тією атмосферою й конкретними умовами, що витворили цей факт.

Ми хочемо сказати, що тоді не було, та й нема сьогодні, докладних історичних і політичних досліджень епохи 1917-18 рр. в Україні і в світі. Те, що є видане про той час, зовсім не (Закінчення на 3 стор.)

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА Виконний орган

До Хвальної Управи ОДУМ — Канада.

Авгсбург, 3 листопада 1951 р.

Від імени Виконного Органу Української Національної Ради щиро вітаю учасників Першого З'їзду Об'єднання Демократичної Української Молоді в Канаді і бажаю повного успіху в їх праці для об'єднання українських демократичних сил. Тільки спільною, об'єднаною працею українців у різних країнах світу зможемо допомогти нашому народові відновити свою Самостійну Соборну Демократичну Українську Республіку.

За Виконний Орган УНРади:

Проф. І. Мазепа
Голова

Комунікат

Інформаційно - Пресової Референтури Головної Управи ОДУМ в Канаді

10-11 листопада ц. р. відбувся в м. Торонто (Канада) в приміщенні Українського Народного Дому перший Краєвий З'їзд ОДУМ Канади.

На З'їзді було 26 умандатованих делегатів від філій ОДУМ Канади, а також понад 40 запрошених гостей з старшого громадянства та молоді.

Представником від ОДУМ у США був п. І. Лисий — секретар Головної Управи ОДУМ у США.

З'їзд одержав численні привіти від різних українських громадсько-політичних організацій, в тім числі від Виконного Органу УНРади, ЦК УРДП, ЦК УСП, Викон. Ком-ту Укр. Робітн. Союзу, Головної Команди Укр. Нац. Ґвардії, Гол. Управи ДОБРУС у США, Гол. Управи СУЖЕРО в Канаді, Гол. Управи ОДУМ у США, Гол. Управи ОДУМ в Англії та ін.

Усно вітали З'їзд письменник Улас Самчук, Семен Підгайний від СУЖЕРО, Г. Мазурник від УРС, Дм. Ткачук від УРО та відомий артист українського танцю В. Авраменко.

З'їзд визнав працю уступаючої тимчасової Головної Управи, Контрольної Комісії та Товариського Суду цілком задовільною та ухвалив їм абсолютну рішучість.

З'їзд пройшов на належному рівні, в діловій і дружній атмосфері.

РЕЗОЛЮЦІЯ

Першого Краєвого З'їзду ОДУМ Канади

Ми, делегати І-го Краєвого З'їзду Об'єднання Демократичної Української Молоді, на своїх нарадах, що відбулися в Торонто 10 і 11 листопада 1951 року в будинку Т-ва "Український Народний Дім", посилаємо палкий привіт переможній українській молоді під'ярмної України, українській молоді, що в умовах нечуваного в світі терору відважно продовжує революційні традиції визвольної боротьби проти російського імперіалізму й комунізму за Суверенну Українську Демократичну Республіку, борячися чи то в прямому збройному зударі в лавах Української Повстанської Армії чи в запальних організаціях, творячи повсякденний спротив

Просимо в наших читачів пробачення, що це число "Молодої України" з причин від нас незалежних появляється з деяким спізненням.

Редакція

До нової ГОЛОВНОЇ УПРАВИ, обраної одногосно, ввійшли:

Голова — М. Горгота, Заступники: І. Лобода, М. Онушко, Секретар — В. Неліпа, Культ-освітній референт — Б. Олександрів, Референт преси та інформації — Г. Литвин, Орган. референт — Д. Ткачук, Фінанс. референт — І. Дубилко, референт спорту й самодіяльності — М. Латишко, Кандидати: Ю. Трнріг, Ю. Охрім. Організатором ОДУМ на Зах. Канаду обрано С. Фініковського.

До КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ: Голова — В. Топчій, Члени: С. Дем'яненко, І. Даниленко, Кандидати: П. Моренець, Б. Світайло.

До ТОВАРИСЬКОГО СУДУ: Голова — О. Степанюк, Члени: І. Гордієнко, О. Скоп, Кандидат — Н. Лисичка

Керувала З'їздом обрана Президія в складі: Голова — В. Неліпа, Заступники: В. Чміленко, М. Онушко, Секретарі: В. Топчій, К. Стрілковська.

Після З'їзду Торонтонська Філія ОДУМ влаштувала в себе для делегатів та гостей забаву.

Інформаційно - Пресова Референтура Головної Управи ОДУМ Канади.

12 листопада 1951 р.
м. Торонто, КАНАДА.

російсько-комуністичній тиранії.

Послаємо свій палкий привіт і поклін робітничій, селянській і студентській молоді, що за українську визвольну ідею карається в глибоких кавматах МВД, несходимих нетрях Сибіру, Коліми і Воркути, і в повній вірі заявляємо: їхня боротьба і труд і страждання не пропали марно, бо час визволення України недалекий!

Посилаємо привіт найвищій репрезентаційній інституції канадійських українців, Комітетові Українців Канади, і заявляємо свою готовність до співпраці.

Закликаємо українські молодечі організації по цьому боці залізної заслони створити єдину Репрезентацію Української Молоді поза межами України для:

а) всебічної підтримки Української Національної Ради і її Виконного Органу, як легального українського уряду, що є єдиним законним представ-

ництвом української поневоленої нації;

б) для розбудови і постійної підтримки зв'язку з міжнародними організаціями молоді в справі спільної боротьби проти російського імперіалізму і комунізму за визволення України й усіх поневолених Росією народів.

Висловлюємо повне довіря і признання уступаючій Тимчасовій Головній Управі за її дотеперішні досягнення в початковій стадії організування української молоді в Канаді на демократичних засадах та закликаємо всі наші Філії разом з їхнім членством докласти всіх зусиль в напрямі поширення й поглиблення демократичних ідей серед української молоді. Одночасно висловлюємо свій дружній привіт Об'єднанню Демократичної Української Молоді Америки і взагалі всім нашим братнім організаціям в цілому світі та заявляємо свою готовність до якнайширшої співпраці в справах спільних, кладучи особливий натиск на справу визволення України.

Хай живе Вільна Україна!

Хай живе Вільна Українська Демократична Молодь!

Торонто, 11 листопада 1951 року.

Нашим передплатникам, читачам і прихильникам, усім українським національним політичним, військовим і громадським організаціям та всім українським громадянам з нагоди Свят Різдва Христового складаємо найкращі побажання.

Редакція "Молодої України"

СТВОРЕНО КОПУМОТ В ТОРОНТО

На організаційних зборах представників українських національних молодечих організацій 24 грудня м. р. засновано Комітет Порозуміння Українських Молодечих Організацій м. Торонто (скорочено КОПУМОТ). Членами-організаціями КОПУМОТ стали:

"Зарево", МУН, ОДУМ, Пласт і СУМ.

Обрано Президію КОПУМОТ, до якої ввійшли:

Інж. А. Добрянський, від "Зарева" — Голова

М. Орихівський, від МУН-у — Заступник

В. Вакуловський, від ОДУМ-у — І-й Секретар

В. Соханівський, від Пласту — II-й Секретар

Б. Гірник, від СУМ-у — Член Президії.

Президія обирається кожних шість місяців за черговістю української абетки перших літер назв членів-організацій. Комітет Порозуміння створено для доцільності міжорганізаційного порозуміння українських молодечих організацій м. Торонто у важливих виховних і суспільно-громадських справах загально-українського значення.

В неділю, 3 лютого 1952 р., заходами КОПУМОТ буде влаштована Академія пам'яті крутянських героїв, на яку просимо українське громадянство численно прийти. Спільна Академія відбудеться в приміщенні Українського Національного Дому, 297 Каледж ст., Торонто.

ЧИ ПОТРІБНІ НАМ ДРУГІ КРУТИ?

(Закінчення зі стор. 1.)

достатне. Отже недостатність пізнання надолужено було уявою, фантазією. Націоналістичний рух в Західній Україні мав взагалі цю хибу (див. розвідку Р. Лісового "Розлам в ОУН").

В таких умовах виріс культ Крут, як культ крові й самопожертви за вивольнення вітчизни.

Смішно і шкідливо було б заперечувати плекання серед молоді духу героїзму, відваги та самопожертви. Без цих прикмет ні одне покоління не здобуде перемоги для свого поневоленого народу. І Крути для нашої молоді з цього боку мусять бути незгасним маяком та взірцем.

Крути — це великий момент переродження раба й невільника на воїна, що бере свою долю у власні руки.

Але є тут й другий бік справи, чисто політичний. В політиці рішає не тільки почуття, а й знання та стратегія й тактика, організаційне й політичне мистецтво.

Триста юнаків (здебільшого учнів кирило-методіївської гімназії в Києві) могли бути не загиблими під Крутами, а нанісши втрати ворогові, дати йому ще другий бій під Києвом. Великий конкретно-історичний сенс їх боротьби й загибелі був у тому, щоб відтягти бодай на кілька днів падіння Києва і цим дати змогу мировій українській делегації в Брест-Литовську закінчити свої змагання. І вони цього досягли, давши тим самим змогу молодій українській державі вперше увійти в історію світу через міжнародній дипломатичний договір та здобути їй тим самим фактичне і юридичне визнання.

Але ще краще було б, щоб ця ге-

роїчна молодь не загинула вся в першому ударі з московсько-більшовицьким наїздником, а мала змогу йому дати другий і третій бій та збільшити свої лави коштом мільонів молоді, що, нічого не знаючи, гуляла собі в ті історичні хвилини по селах і містах України.

Чи була це хиба героїв Крут?

Ні. Вони своє, як вояки, зробили ціною свого життя. Але їм бракувало старших, змушнених, досвідчених керівників.

В уряді тоді теж була молодь.

Критики української революції злобно підкреслюють юнацький (по віку) характер тодішнього керівництва Української Революції і молоді Української Народньої Республіки.

Де ж були старші?

Їх не було, або було дуже мало. Чому? Тому, що колоніальний царський режим століттями, покоління за поколіннями, винищував провідні українські кадри, а ще більше, — не давав їм з'явитися на світ, ідейно й організаційно оформитися. Нас завжди скошували на корені.

І коли сьогодні наша молодь схиляється в глибокій шанобі свої голови перед героями Крут, то вона мусять думати про те, що завтра вона перейде в ряди змушнених і перебере на себе відповідальність за наступні молоді покоління.

Вона мусять думати над тим, щоб множилась серед молоді патріотична ~~відвага і самопожертва Крути~~, але й над тим, щоб ця самопожертва дала нам вдруге вже не Крути, а Жовті Води і Корсунь, які повалили б ворога раз і назавжди.

М. РИЛЬСЬКИЙ

УКРАЇНІ

Тебе — від ніжного світанку
Аж по останні смертні дні —
Не як дитя, не як коханку
І навіть не як матір — ні! —
Тебе, як вітер у неволі,
Тебе, як сонце у гробу,
Як власні радощі і болі,
Як власну юність і журбу,
Як стиски серця в час прощання,
Як втому наболілих ніг,
Що після довгого вигнання
На отчий клоняться поріг,
Як слово хорого дитяти,
Як просинь дальньої мети,
Як тінь, котрої не вплимати
І від котрої не втекти,
Як огник в непроглядній ночі,
Як трепет щастя навесні,
Як сльози радісні жіночі
У благовісній тишині, —
Тебе ношу я в грудях темних
І в невисипушому мозку,
Мою найкращу з дум наземних,
Жагу й любов мою палку.
Ласкаве небо, грім залізний,
Була ти, будеш і еси!
Тобі, тобі, моя вітчизно,
У серці дзвонять голоси.

1942.

Це значить, що сучасна молодь на еміграції свої патріотичні почуття мусять оперти на знання, на загальну і зокрема на політичну й організаційну культуру.

Вона мусять дати з себе те, чого так трагічно забракло в ті великі кінцеві дні січня 1918 року.

Бо нам потрібна Крутянська Молодь, але не друга копія Крут.

Юрій Дивнич

Кілька фактів з історії СУМ-у

(Закінчення з попереднього числа)

На підставі цих загальних засад Павлушков склав програму й статут організації СУМ, підкресливши, що вона має характер спілки, а не партії.

Щодо політичної програми, то її можна було звести до трьох основних питань: 1) встановлення демократичної республіки з парламентом, з гарантією свобод, що існували в державах Західної Європи; 2) приватної власності на землю й промисловість, де зокрема кожному селянинові встановлювалося право мати обмежену кількість землі; 3) свободи торгівлі й кооперації... Загалом, програма СУМ'у в значній мірі повторювала програму СБУ з деякими змінами, напр. моменти про військовізацію та антикомсомольське загальне настановлення. Щодо військовізації, то і С. Єфремов і В. Дурдуківський не заперечували, щоб сумівці використовували її для того, щоб навчитися володіти зброєю на майбутнє.

Цей пункт дав потім підставу більшовицькому судові обвинувачувати СУМ, як організацію терористичну, широко пов'язану з повстанцями. Через всі допити на суді сумівців М. Павлушкова та Б. Матушівського червоною ниткою проходить намагання прокура-

тури роздмухати цю справу до найбільших розмірів. Лишається істиною, що питання терору в справі доцільного нищення видатних керівників комуністичної партії й уряду обговорювалося в центральному бюро СУМ'у, але це лишилося в балачках і до програми не було внесено. Це ясно видно на допиті Б. Матушівського. На пропозицію прокурора Михайлика, щоб він оповів судові про засідання центральної п'ятірки, що затвердило пакт про терор, Матушівський відповів: "Такого пакту в програмі не було й не було затверджено"... На його ж вимушені свідчення з попереднього слідства покладатися ніяк не можна. Терор, як система, був відкинута надхненниками СУМ'у С. Єфремовим та В. Дурдуківським.

Щодо самої системи організації СУМ'у, то вона, зразком СБУ, була зорганізована п'ятірками, як система найбільш конспіративна й гнучка в тих часах. Ця система полягала в тому, що кожен з основного "ядра" мав втягнути ще п'ятьох і т. д.

Сам статут організації за свідченням члена центральної п'ятірки Д. Бобиря виглядав так (в уривках): ...1)

членом СУМ'у міг бути кожний молодий українець, який поділяв наші думки; 2) кожен член організації мусяв втягти до СУМ'у нових членів, організуючи чи гуртуючи їх, зважаючи на потребу суворої конспірації, за принципом п'ятірки; 3) кожен член має сплачувати членські внески; 4) дівчата членами Спілки бути не можуть"...

В організаційному статуті згадано також про безпосередню участь СУМ'у в майбутньому повстанні. М. Павлушков зазначав: "...Проектувалося, що в разі війни чи повстання молодь наша, як особливо надійний елемент, утворить з себе, не змішуючись з іншими формуваннями, цілком окрему частину, що перебуваючи в розпорядженні загального штабу, виконуватиме спеціальні, особливо відповідальні завдання. Це передбачено й певним пунктом статуту; погоджувався з цим зі мною в приватних розмовах і Єфремов. Про це ж було багато розмов та суперечок і між нами, членами СУМ'у, й на зборах, і підчас наших зустрічей. Так було вирішено, що наша частина оперуватиме в самому місті, в Києві"...

В цьому означенні Павлушкова можна знайти й підтвердження демократизму внутрішньосумівського середовища, де панували — вільність вислову й широкі дискусії в обговоренні головніших питань.

МАР'ЯН ДАЛЬНИЙ

ГОВОРИМО ОДВЕРТО

З деяким здивуванням прочитали ми в ч. 48 "Гомону України" догду й проти нас спрямовану статтю п. нз. — "Говорім одверто". Автор статті Л. Гусин — він же й голова КК СУМ'у — намагається переконати нас і себе в тому, що емігрантський СУМ є патріотичною організацією української молоді. Намагання гідне похвали, якщо б ми будьколи заперечували патріотизм частини сумівців. Ми ж того не заперечували, але твердимо, що гітлерівська молодь на барикадах Берліна, чи комсомольська під Сталінградом, була по-своєму не менш патріотична, як молодь СУМ'у. Вже з цього так неприємного для деякого зіставлення повинно стати ясно, що **не в одному патріотизмі справа**. Справа в багатьох інших ідеях, у дусі яких, під плащиком патріотизму й служби Батьківщині, виховується молодь. В поглядах на патріотизм, самостійність і соборність української нації з провідниками сучасного СУМ'у ми згодні. За величну ідею звільнення України з пут російсько-комуністичного рабства ОДУМ бореться і буде боротися не гірше, ніж СУМ. Якщо ж про патріотизм, самостійність і соборність пишемо не стільки, як цього бажав би СУМ, то не тому, що поняття ці відкидаємо, а лише тому, що вважаємо їх **самозрозумілими і в достатній мірі нами засвоєними**. Період національного усвідомлення, слава Богу, за нами. Перед нами куди тяжчий період усвідомлення політичного й наповнювання самостійницьких та соборницьких рамок

вартісним морально-етичним і соціально-політичним змістом. Саме на цьому ґрунті, а не на ґрунті патріотизму й соборництва, дискусія між нами й провідниками сучасного СУМ'у доцільна й побажана.

Автор статті "Говорім одверто" намагається переконати нас, що "Україні потрібні люди зі знанням, здібні розуміти події, їх аналізувати і попереджувати". Ми це знаємо. Але такі люди потрібні Україні, а не українському "націоналізмові", під впливом якого перебуває СУМ. І як довго СУМ під впливом українського "націоналізму" перебуватиме, так довго таких людей він Україні не дасть. Досить вдуматись у зміст усіх "націоналістичних" деклогів, правил і програм, щоб прийти до висновку, що українському "націоналізмові" потрібні люди автомати, люди з одностороннім знанням, здібні на сліпий послух і сліпий бунт. Читач напевно завважив, що слово "націоналізм" ставимо в лапки. Робимо це тому, що поняття націоналізму дуже широке, не творить окремої світоглядно-ідеологічної, ані суспільно-політичної доктрини, й стало об'єктом свідомої чи несвідомої спекуляції. Живемо в добу націоналізмів, це факт. Усі ми націоналісти, бо любимо свій край, свою націю, й бажаємо їм незалежного й щасливого розвитку. Але цього замало. **Бо в підході до конкретних ідеологічних, політичних і соціальних проблем, в підході до того, ЯК забезпечити незалежний і щасливий розвиток людності і народам, нема й не може бути "чис-**

тих" націоналістів. Натомість є націонал-демократи, націонал-комуністи й націонал-фашисти. Коли не брати на рахунок феодалних недобитків умерлої епохи, космополітичних мрійників та безідейних кон'юнктуристів, то інших суспільно-політичних доктрин поза націонал-демократією, націонал-комунізмом і націонал-фашизмом ми не знаємо. Переживши всі "благодаті" націонал-комунізму й націонал-фашизму, ОДУМ одверто говорить і говорить, що наше місце є й буде **в українському націонал-демократичному таборі**.

Подібної одвертості ми не чули ні від провідників сучасного СУМ'у, ні від лідерів українського "націоналізму" в цілому. Навпаки, Л. Гусин і його однодумці воліють радіти з того, "що Труман і Черчіль у розумінні деякого **також фашисти** і що ...для них ця назва приносить тільки честь". Сміємо пригадати Л. Гусину, що Труман і Черчіль ні в розумінні нашому, ні в розумінні об'єктивної науки, фашистами не є і більшовицька демагогія тут зайва. Власне в демагогії й зазнайстві наші опоненти обвинувачують ОДУМ. Закид доволі дивний, і ми з повною підставою повертаємо його адресатові. Бо ось що пише автор статті "Говорім одверто": СУМ готується до того, **"щоб молодь була в спроможності схопити кермо подій у своїй молодечій руці й спрямувати корабель історії у бажаному їй напрямі"**. Що це? Хіба не вершок демагогії в грі на почуваннях молоді? "Схопити кермо подій у своїй молодечій руці..." Від кого схопити? Від нашого політичного Проводу, від начального командування українських армій, чи що? Що це за нісенітниця п.

Програму й статут розмножив Павлушков серед основної маси членів СУМ'у. Цілий рік (кінець 1925 р. й початок 1926 р.), пройшов у вербувальній праці. В цих часах до СУМ'у прийшли активні його учасники — Вадим Куреня, Михайло Бовкун, Юрій Виноградов та інші. Для нових членів провадилися заняття, де їх освідомлювалося з національно-політичного боку, чимало виготовлювалося освідомлюючої літератури й т. інш. Збори СУМ'у відбувалися на приміщеннях Матушівського, Слободяника та в приміщенні Академії Наук (ВУАН), де працював Павлушков.

Убивство С. Петлюри в Парижі 25 травня 1926 р. дало новий напрям праці СУМ'у. СУМ робиться активним роз'яснювачем цієї події серед українського громадянства. Крім усної агітації поширювано ряд освідомлюючих творів, що їх написали члени СУМ'у (Павлушков, Матушівський), передруки з львівських видань (статті Д. Донцова тощо) та інш. Літературу поширювано й серед робітничих околиць міста.

Підчас панахиди по С. Петлюрі, організованої УАПЦ в Софійському соборі, СУМ організував поширення листівок його пам'яті; що були кинуті після кінця панахиди в натовп. Листівка починалася словами: "Люди, українці"... Далі йшло приблизно так: "Знову пролилася невинна кров кращого сина

України. Доки ж терпіти!" і т. д. Друга частина листівок була розкидана по Вищих Учбових Зкладах, зокрема найбільше в Інституті Народної Освіти (кол. Університеті).

Широкий відгомін цієї події змусив вжити заходів до більшої законспірованості сумівського центру. В червні 1926 р. СУМ був включений до СВУ, як автономна одиниця, з дещо зміненням центрального бюро. Про це включення Єфремов оповідав: "Виконуючи доручення організаційного зібрання, ми (я, Дурдуківський, Гермайзе) знову мали нараду з Павлушковым, розповіли йому про заснування СВУ, про плани щодо організації молоді й запропонували поставити організацію молоді в тісні стосунки з організацією старших. Порадившись з товаришами, Павлушков заявив нам про згоду на нашу пропозицію і таким чином СУМ зробився однією зі складових частин СВУ, хоч і на трохи інших підставах, ніж звичайні гуртки нашої організації. Поділяючись так само на окремі гуртки, об'єднані коло центрального гуртка, СУМ становив ніби самостійну організацію, але в своїх вчинках мусів все ж підлягати керівництву центрального органу СВУ."

Поруч зі самим центром СУМ'у та його гуртками існували, так би мовити, нижчі гуртки молоді, що не належали до організації, а були підготовчими до

неї. Керівниками їх були переважно члени СВУ. За інформаціями М. Павлушкова в Києві існували такі гуртки: 1) гурток О. Гермайзе з студентів ІНО, що регулярно збирався у нього для вивчення української історії; 2) гурток В. Чехівського (відомого діяча-благочесника УАПЦ) з колишніх учнів школи Дурдуківського. Збирався він раз на місяць; 3) гурток Скороходька й 4) гурток Л. Скрипникової — регулярні бесіди на національно-освідомлюючі теми та інш.

Всі ці гуртки були засновані зі спеціальною метою об'єднати розпорошені молоді українські сили, дати їм певне національне виховання. Частина цієї молоді з більш стійкими характерами мала завербуватися безпосередньо до гуртків СВУ, з яких виходили організатори юнацтва. Решта ж по-старому лишалася в тих самих гуртках молоді, не будучи нічим формально зв'язаною, весь час перебуваючи під непомітним діянням своїх керівників — членів СВУ та своїх же товаришів з завербованої вже до складу СВУ молоді.

Ближче, про схему праці й глибших стосунків СУМ'у з СВУ в період 1926-27 рр., про працю зі старшими, можна скласти уявлення на основі слів М. Павлушкова: "...Насамперед маємо справжні гуртки членів СВУ з давніших сумівців... Ці гуртки — спадщина СУМ'у — в наслідок його дальшої праці

Гусин? А далі: "не вже ми, молодь, не маємо відваги й снаги та сили йти в передніх лавах з кимсь, а мусимо плентатись?" Це "відповідь" СУМ'у на наше твердження, що ОДУМ іде (не плентається) за тими ідеологами нашого старшого покоління, які виводять українську націю на широкий шлях вселюдських здобутків і шукань. Йти в передніх лавах з корифеями нашої науки, літератури, політики, цебто вважати себе такими, як вони, замість учитися в них — хіба це не комсомольське зазнайство?

Нас запитують, які саме гасла скомпромітовані тими, що з-під стягу "Свободи народам і людині". Говоримо одверто: скомпромітовані всі гасла, аж до гасла "Свобода народам і людині" включно. Бо яка вартість подібних свободолюбних гасел там, де 10 точка "націоналістичного" декалогу наказує: "Змагатимеш до поширення слави, багатства й простору української держави, хоч би коштом поневолення других народів". А в програмі ОУН з 1940 р. сказано: "В українській державі всі політичні партії за винятком ОУН будуть заборонені законом". Думаємо, що ми посередньо відповіли й на питання, чому не вважаємо сучасного СУМ'у демократичною організацією. Ми не рік і не два шукаємо ознак демократизму СУМ'у та, на жаль, не знаходимо їх ані в Льєжі, ані в Брадфордї, ані в численній сумівській пресї, ані, тим більше, в фактичному офіційній СУМ'у — "Сурмі". Наші опоненти з СУМ'у вимагають від ОДУМ'у "певно означеної віри і ясної мети", бо без

цього, мовляв, грозить молоді загибель. На цю безпідставну тривогу можемо відповісти словами митрополита С. Яворського: — "Не спіши! Що скоро загоряється, те скоро і погасає". Основні первні нашої віри й мети говорять з кожного рядка статуту й видань ОДУМ'у. Коли ж іде про деталі, то не боїмося сказати одверто: ОДУМ не є під впливом націонал-комунізму, чи націонал-фашизму, що дають ясну готову "відповідь" на всі дрібниці буденщини, аж до 44 правил життя включно. Життя набагато складніше, ніж уявляють собі тоталітарні інженери людських душ. Багато справ треба залишити молодій українській людині до самостійної розв'язки, якщо справді хочемо, щоб ця молода людина була зі знанням, здібна аналізувати події та робити з них правильні висновки. В іншому випадку лише зайвий раз підкреслимо, що поняття свободи людині не розуміємо, або ним спекулюємо. Це все.

Наприкінці вітаємо заяву Л. Гусина про те, що СУМ щиро бажає ОДУМ'ові успіхів, "бо не ненависть, а братня любов у нас до наших інакомислячих, а все ж прагнучих одного, братів. Ми знаємо, що йдемо до однієї мети, хоч різними шляхами... як також віримо, що в грядучих подіях станемо плече до плеча в обороні наших національних інтересів, як це ми робимо сьогодні у відношенні до намагань московських чорносотенців."

Ми вітаємо цю заяву саме тому, що вона своїм конструктивним змістом дає ~~дека від дощовського націоналізму й~~

від того, що досі ми з цього табору чули. Але й тут говоримо одверто: плече до плеча з СУМ'ом ОДУМ під тільки всенациональним політичним фронтом, у всенациональних українських збройних формаціях. Жодних терористичних організацій, які мали б за мету "схопити кермо подій у свої молодечі руки" ОДУМ творити не буде. Не буде ОДУМ нищити й своїх духових та політичних провідників, як роблять це дечі "націоналісти", бо ніякої України цим способом ніколи не здобудемо.

ВІД РЕДАКЦІЇ:

Даючи можливість М. Дальному відповісти на закиди автора статті "Говорім одверто" ("Гомін України", ч. 48), зазначаємо, що продовження дискусії на цю тему вважаємо недоцільним і дальших матеріалів, без виразної на те потреби, не міститимемо.

ЮВІЛЕЙ УЛАСА САМЧУКА

В грудні м. р. українці Канади відзначали 25-ліття творчої діяльності заслуженого українського письменника Уласа Самчука. В декількох місцевостях східної Канади відбулися ювілейні свята, що засвідчили велику популярність автора "Волині", "Марії", "Оста" й інших творів серед канадійських українців. В численних привітаннях, що їх одержав письменник з усіх кінців світа поза залізною заслоною, ювілянтам бажають міцного здоров'я та нових успіхів на ниві літератури.

"У такт рокам гуде наш крок —
Ми йдем... ми ростемо... ми будем!"

Ю. Клен

становили собою монолітний, добре з'єднаний в собі сектор СВУ, об'єднувалися в якому виключно молоді віком члени організації. Цей сектор згуртував у собі значну частину молоді, що входила до СВУ дійсними членами. І молодь, яка входила до цього сектору, була, на мою думку, найенергійніша серед тої, що була в СВУ, — найенергійніша й звична до самостійності в роботі. Дуже високої думки був про неї й Єфремов, який сказав, що саме з цієї молоді й будуть майбутні державні діячі... Так от цей сектор гуртків СВУ, являючись невід'ємною частиною всієї організації, користувався проте в її межах певною автономією — відгомном традиції СУМ'у. Поруч з цим було чимало молоді, зв'язаної безпосередньо з гуртками старших громадян — членів СВУ"...

Як згадувалося вище, в лютому 1927 р. відбулося святкування 10-ти річного ювілею Шевченківської школи й 25-річчя педагогічної діяльності її керівника — В. Дурдуківського. На цю урочистість з'їхалися багато колишніх вихованців школи з різних міст України й це дало нову змогу СУМ'ові більш скріпити зв'язок київського сектору з численними периферійними гуртками. Протягом всього 1927 р. й наступного 1928 р. ця ділянка праці СУМ'у поширювалася.

Нарешті протягом ще цього останнього періоду існування СУМ'у помітною й яскравою є ще одна ділянка праці — освідмлююча праця серед черво-

ноармійців. Для цього широко використовувалися введені до учбових планів обов'язкові години військовизації, а всіх сумівців зобов'язувалося пильно вивчати ці предмети. Коли потім влітку відбувалися таборіві військові збори, то там, після деякого часу перебування в окремих студентських сотнях, всіх студентів вливалось у звичайні червоноармійські формування, де й вони повинні були знаходитися аж до кінця зборів. Це, зрозуміло, давало великі можливості для агітаційної праці, коли згадати, що це було переважно ще 1928 р.

Той час також ще дозволяв зав'язувати й гуртки прихильників-червоноармійців по військових ключах. Цією ділянкою в СУМ'і займався член центрального гуртка Д. Кокот, як у Києві, так і на периферії.

Щодо сталих зв'язків СУМ'у з повстанськими організаціями, то це явище дуже перебільшене советським обвинуваченням на суді. Самі члени СУМ'у за своїм молодим віком не могли в 1921-23 рр. відігравати в цьому відношенні поважної ролі. Інша мова про їх керівників — членів СВУ, а ще інша справа, що ці керівники приклали силу уваги до сумівців, щоб ті правильно зрозуміли чоловічі постаї повстанського руху. Це ясно з прикладу. На запитання оборонця Волкомірського, як підсудний Б. Матушівський оцінював постать відомого керівника повстанців на Чернігівщині — Ангела й інших отаманів, той відповів, що це-

були "борці за визволення України".

Навесні 1929 р. СУМ припинив своє існування в наслідок арешту своїх членів сумісно з СВУ. На суді в березні 1930 р. стали, як підсудні, М. Павлушков та Б. Матушівський. Як свідки, були викликані колишні члени ТЕЗ'у — Сава Малашук та Наталя Сабко, що зникли з українського обр'ю пізніше, підчас розгрому українства 1934 р. М. Павлушка було засуджено на кару смерті, яку потім замінено на 10 років в'язниці і на позбавлення громадських прав на 5 років після виходу з неї. Б. Матушівського засуджено на трохи менший термін.

Оцінюючи сьогодні працю СУМ'у, відразу мусимо заперечити твердження (на жаль, досить популярне в українському еміграційному середовищі), що справа СУМ'у ...вигадка тодішніх офіційних чинників влади в Україні. Властиво це нас і змусило навести тут кілька фактів з історії ТЕЗ-СУМ'у у 20-х рр., щоб показати, що це була організація тривка й широка та цілковито протилежна комсомолові. Тут думки С. Єфремова стали реальністю. В цьому сенсі теж треба шукати джерела виникнення СУМ'у в підсоветській дійсності й реальність дальшої його праці сумісно з СВУ. Підкреслимо — реальність, бо в 20-ті рр. міжнародне становище було наелектризоване у великій мірі й віщувало вибух нової світової війни в недалекому майбутньому. До цього треба було готу-

ВОЛ. ШЕЛЕСТ

КОМПОЗИТОР МИКОЛА ЛИСЕНКО

(Коротка характеристика творчості останніх літ)

Микола Лисенко увійшов до нашої історії, як славетний композитор, який залишив українському народові велику музичну спадщину.

Його твори, за винятком сценічних композицій, створених наприкінці життя, базуються на народницько-етнографічній тематиці з наскрізним просякненням тією почуттєво-психологічною особливістю, яка є основною прикметою вдачі пересічного українця.

Основна сила творчості М. Лисенка в тому, що він своїми високо-майстерними композиціями підняв народньо-етнографічну музику до таких висот, що вона стала всенародною і популярною навіть в салонах тодішньої аристократії, яка поверхово-формально малпуючи західні зразки культури, з погордою дивилась на українське простолуддя.

Микола Лисенко теж походив з такої шляхетської родини. Вже з малих літ батьки (особливо мати) привчали його до вишуканих манер аристократичного життя, з твердим наміром зроби з нього великого пана.

В родині Лисенків майже не вживали української мови. У домашньому оточенні панувала французька мова, що в ті часи вважалося ознакою приналежності до вищого суспільного середовища.

То були часи зріючих соціально-політичних реформ, коли пустоцвітна українська шляхта і zdeгенероване московське барство доживали свої останні дні.

Серед такого оточення проходили дитячі роки майбутнього українського

композитора. Та все ж таки в родині Лисенків був ще міцний український корінь, який дбайливо оберігався старенькою бабусею (матір'ю батька) та дядьком Олександром Лисенком. Вплив цих осіб найбільше спричинився до формування чисто національного світогляду Миколи Лисенка і Михайла Старицького (драматурга й поета), що також жив у родині Лисенків і товаришував з Миколою.

Старенька бабуся своїми казками й народними піснями захоплювала їх. Підсилювала зацікавлення своєрідною українською народньою романтикою. Інтуїтивно відчуваючи покликання внука, вона всіма силами хотіла прищепити йому любов до свого народу.

Часто Микола Лисенко й Михайло Старицький виїжджали на периферію до дядька і там у тихі погідні вечори, під відкритим зоряним небом на березі Сули слухали дядькові оповідання про заборіжців, про легендарну славу української старовини. Ходили також на вечорниці й прислухались до народніх пісень й приповідок. Перед ними розкривалась прецікава книга неписаних фольклорних скарбів, поруч якої поверховість копійованих французьких манер здавалась понурим згасаючим вогником.

Відшукавши у собі музичний талант, Микола Лисенко повністю присвячує його рідній тематиці. Творить зачаровуючі композиції, в основу яких лягає тональна м'яккість української пісенної мозаїки. Шляхом талановитого удосконалення народніх мелодій він доводить деякі з них до унікальних

шедеврів музичного мистецтва.

Майже всі його твори віддзеркалюють у собі специфіку народніх почувань. Щойно наприкінці свого життя старенький композитор змінює у своїх творах композиційну тематику. І не тільки тематику. Змінює навіть нотки музичної мови. Це помітне вже у його "Лебединій пісні". В ній немає вже народньої розмашистої соковитої звукової мозаїки. Вона замінюється композитором на інтимно-банальну мінорність музичних тонів, які він чув у дитинстві в салонах батьківського дому.

Не треба розцінювати це, як відхід від теми, якої дотримувался композитор майже протягом цілого творчого життя. Це тільки поворот до "золотих снів" дитинства. Це тільки спогади, що приємною хвилею навернулись наприкінці віку. Туга за молодістю, яку неможливо було передати інакше, помінаючи "запорошені портрети" й статуї панського дому батьків.

Останній твір Миколи Лисенка "Ноктюрн", що був написаний перед самою смертю, своєю композицією, сценічністю і музикою є власне таким "золотим сном". Для прикладу наведемо короткий зміст "Ноктюрну", якого композиторові вже не пощастило бачити на сцені:

Ніч розкрила свою темну поволоку й окутала нею панський дім. Тиша навкруги. Двоє цвіркунів танцюють у порожньому салоні. Співають любовний дует. Благословляють ніч, що приспала все живе. На стінах висять старі запорошені портрети двох дам і одного офіцера. В одному кутку стоїть чорний старенький фортеп'яні. У другому — статуя Вахханки з піднятою чашею вина. Тихо. Все окутане сном. Починає рухатись статуя Ваххан-

ватуся, і це робили, як тільки могли, СВУ та СУМ.

Сама ж праця СУМ'у в 20-х рр. заслуговує величезної уваги на деякі сторони її з метою використання їх в наших часах і в недалекому майбутньому. Зокрема хотіли б ми звернути увагу на такі моменти: 1) В праці СУМ'у величезне місце посідала культурно-виховна ділянка, чому свідком може бути вся діяльність ТЕЗ'у, а потім численних гуртків СУМ'у під керівництвом чоловічої української інтелігенції з СВУ. 2) В праці СУМ'у надзвичайно пріємне враження робило поєднання твердої дисципліни з вихованням чітких рис індивідуальності й самостійності в кожному сумівцеві, в праці й вислові думок. Прикладом цього можуть бути численні дискусії на різні теми в ТЕЗ і СУМ'і. 3) В праці СУМ'у широке місце посідала сумісна праця зі старшими й поважання їх авторитету, сумісна праця ТЕЗ і СУМ'у з керівниками СВУ. Тут є і цінні наслідки — висока моральність сумівців. Про своїх керівників один з провідних сумівців Б. Матушівський говорив: "Я дуже поважав авторитет Дурдуківського й Єфремова. Вони дійсно були для мене людьми ідеальними. Отже, їх погляд і світогляд мусіли бути й моїми"...

Тому, сказавши ці кілька слів з іс-

торії СУМ'у, ми хотіли б, щоб наша молодь не порохувала нам за зле, якби ми порадили їй працювати над своїм культурним наробком та навчитися поважати авторитет старших так, як це робили їх попередники-сумівці в 20-х рр. під владою окупанта. Наша молодь, у вільних умовах, може цього значно легше досягнути.

М. ПАВЛУШКОВ та Б. МАТУШІВСЬКИЙ

(кілька біографічних фактів)

1. Микола Павлушков народився 1903 р. в місті Тулі в Росії. Батько його Петро Павлушков був з походження росіянин, учительював. В 1921 р. став священником, а 1922 р. був заарештований "за контрреволюцію" й засланий на три роки. Мати його — українка — родичка С. Єфремова та В. Дурдуківського, яким Микола доводився небожем.

В зв'язку з тяжким матеріальним станом родини, Микола Павлушков переїздить в 1921 р. на стало до Києва й оселяється в одному будинку зі своїми дядьками. Від цього часу попадає під їх шляхетний вплив, бо до того часу, як він і сам признавався, навіть "українську мову знав не зовсім добре".

Після року життя з дядьками, він 1922 р. восени вступив до Шевченківської школи до останньої класи цієї трудової школи - семирічки. Навесні 1923 р. він скінчив її. З утворенням ТЕЗ'у в цьому ж році став секретарем його. Від 1924 р. він провадить підготовчу працю над організацією майбутнього СУМ'у, а від 1925 р. стає його керівником.

Після закінчення Шевченківської школи він вступив до Ветеринарного Інституту, але вчився там недовго, бо більше цікавився гуманітарними науками й перейшов до Інституту Народньої Освіти, який майже скінчив (заарештовано його було 1929 р. за 1,5 тижня до закінчення). Водночас працював у Академії Наук в Комісії по вивченню українських громадських течій. Написав наукову працю про заслання П. Куліша. Мріяв написати працю про історію шкіл в Україні.

В СУМ'і виявив себе, як чудовий організатор. Користувався авторитетом серед сумівців, без винятку. З політичних переконань був прихильником гетьманату, який вбачав у вигляді твердої диктатури. Це зайвий раз говорить про здорову державницьку атмосферу в СУМ'і, де переважно більшість складали прихильники Народньої Республіки. В СУМ'і ставилася Павлуш-

ки. Вона виходить на середину покою й співає пісню вічного кохання. Її спів розбуджує портрети. Вони рухаються. Вилізаять з рам і теж виходять на середину покою.

Панночка скаржиться, що все життя її пройшло в сирій одноманітності. Не зазнавши земної втіхи, вона в чеканні свого милого офіцера без радощів травила дні, а вкінці й надію, бо милий загинув на війні. Офіцер підходить до панночки. Бере її за руки і клянеться, що любив її. Що з ім'ям її на устах загинув. Третя дама підходить до фортеп'яну й починає грати старовинний банальний вальс. Панночка й офіцер танцюють. Раптом співають пісні. Все повертається на свої місця. Кам'яні статуя Вакханки. Назад повертаються в свої рами портрети і застигають в непорушності. Розбігаються цвіркуні. Сходить сонце. На вулиці лунає пісня, зовсім відмінна від салюнової музики. Входить служниця й обтирає порох з портретних рам і кам'яної статуї. Всьому кінець — і мріям, і фантазії.

“Ноктюрн” написаний хворим композитором в передчутті близької розлуки з земним життям, і тому нотки депресії в ньому зовсім зрозумілі й природні. Але “Ноктюрн” не типовий для загального стилю творчості Лисенка, що була суцільним ствердженням надзвичайної музичної вартості українських народніх мелодій.

“Щоб не заглянув ніхто на моє дно і мою останню волю — для цього я знайшов собі довге, ясне мовчання. Ясні, сміливі, прозорі — вони в мене найрозумніші мовчуні: їх дно таке глибоке, що й найясніша вода не зрадить його”.

Ф. Ніцше, “Так мовив Заратустра”.

ковим разом зі всіма одна мета — бачити Україну незалежною.

Про його дальшу долю в засланні — невідомо.

2. Борис Матушівський народився 1907 р. в Києві в родині відомого українського громадського й політичного діяча — Ф. Матушівського. Батько помер в 1919 р. Мати — лікар.

Вчився в Шевченківській школі й скінчив її 1923 р. разом з Павлушковим. Був в ТЕЗ'і скарбником. В центральному бюро СУМ'у вів теж фінансові справи. Член центрального бюро СУМ'у від дня заснування до ліквідації. Був студентом Інституту Народньої Освіти на день арешту. Його в СУМ'і найбільше цінив Павлушков. По політичних поглядах прихильник Народньої Республіки.

Про решту сумівців не маємо даних. В 1928 р. останній склад бюро СУМ'у-центру був, крім двох зазначених: Д. Кокот, В. Куреня, Ю. Юркевич, М. Левицький, а зі старших: В. Дурдуківський та В. Дубровський.

Щастя людини залежить від внутрішнього задоволення, а внутрішнє задоволення може дати лише вроджений хист.

Г. Скворода

БАНДИТСЬКИЙ НАПАД НА ГОЛОВУ ФІЛІЇ ОДУМ

У новорічну ніч, коли християни цілого світу, знайомі й незнайомі, бажують одне-одному всього найкращого і, не згадуючи минулих прикостей, простягають одне одному в братньому єднанні руки, в Торонто сталася ганебна подія, що з граничною яскравістю показала страшну пустелю здичавіння, по якій бродять, з каменем у кишені і сатанинською ненавистю в серці, подонки українського суспільства.

Група торонтонських членів ОДУМ зібралася в приватному приміщенні зустріти Новий Рік. Тут була молодь з різних частин нашої батьківщини, молодь, що стоїть на засадах конструктивного об'єднання національних сил для служби Україні. В цьому аспекті виголошувались новорічні побажання — побажання дружньої єдності всієї молоді в обличчі надходячого невідомого, але потенційно багатого на різномірні можливості року. А в цей час зовсім недалеко ходило три темні типи, три юдині душі, в яких було щось зовсім інше на думці. І це інше, ця звиряча садистична лють, що може проростати тільки в безмежно темній і безмежно здичавілій душі, проявилася в типовий, докладно знаний нам з таборних часів спосіб.

Вночі 1 січня голова торонтонської філії ОДУМ В. Вакуловський, не одягаючи пальто, вийшов на вулицю купити цигарок. Недалеко рогу Дандес-Юклід вулиці він завважив трьох молодиків, що йшли вниз по Юклід і голосно розмовляли українською мовою. Побачивши його, молодики затихли й переглянулись. І коли Вакуловський порівнявся, і відступив набік, розминаючись з ними, один з молодиків наніс йому чимось важким (каменем, або шматком металу) страшний удар, що збив його з ніг.

На темній Юклід стріт, та ще й у пізній час, рух невеликий. Український юнак лежав у легкому вбранні в снігу, в калюжі власної крові, скатований своїми ж, українцями. Над ранок його знайшли неспроможного двоє людей — англієць й англійка — і завели в шпиталь. Лікар констатував перебиття очної кістки та звихнення лицевого суставу, що потребувало складної хірургічної операції. Лише завдяки міцному організмові, потерпілий лишився жити.

Такі загальні факти. А висновки? Висновки ясні кожному, хто хоч трохи знає обставини нашого громадсько-політичного життя. Винуватців злочину не зловлено, але вчинок говорить сам за себе, хижака пізнають по кігтях. Людина врівноваженої товариської вдачі, В. Вакуловський, не мав особистих ворогів. Але саме ці прикмети, що забезпечували йому значний вплив на молодь і провідне становище в ОДУМ-і, створили йому певну категорію політичних ворогів, які шукали нагоди звести з ним рахунки так, як підказувала їм їх примітивна, дикунська мораль. І в новорічну ніч, в глухій безлюдній вулиці, ця нагода їм трапилась, і її було використано так, що їм міг би позаздрити в садизмі не один

середньовічний інквізитор.

Ким же персонально скалічено голову українську людину, винну хіба в тому, що формувала свої переконання не по декалогу, а власним розсудом?

До закінчення поліційного розслідування утримуємось від персональних міркувань. Безсумнівне лише одне: злочин зроблено не з метою грабунку (гроші, годинник й т. п. знайдено при потерпілому в порядку), не з особистих порохунків (всі три напасники особисто незнайомі нападеному), а з дикунської ненависти до інакомислячого, зроблено середовищем, яке не здатне на ніяку іншу опозицію, крім опозиції ножа і каменя.

Не треба тикати пальцем. Ті, до кого стосуються ці слова, знають докладно, що монополі на подібні “політичні аргументи” належить їм, що таким способом соборну Україну будують **тільки вони**. Будуйте, панове — збудуйте! Помагайте Керенському і Ко. розділяти нас. Україна подякує вам за службу. А ваші “чинни” на зразок описаного ми пам'ятатимем!

Одумівець

ВЕЧІР МИСТЕЦЬКОГО ТАНЦЮ

9 грудня м. р. в залі української греко-католицької церкви в Торонто відбувся вечір мистецького танцю Оленки Гердан-Заклинської. Програму вечора склали оригінальні, розроблені з участю знаних західноукраїнських композиторів, танці, серед яких особливо запам'яталися “Осінь”, “Метелиця”, “Радість”, “Спомини з гір” та ін. Цікаве, що О. Гердан-Заклинська є, здається, єдиним українським хореографом, що інтерпретує танцем поезію.

Вечір був однією з культурніших місцевих імпрез взагалі та персональним творчим успіхом О. Гердан-Заклинської зокрема.

З ЖИТТЯ ФІЛІЇ ОДУМ

В Клівленді (Огайо) відбулася виставка праць молоді, в якій взяла участь також місцева філія ОДУМ. В кутку, що займав ОДУМ, було подано монтаж преси, що писала про ОДУМ, “Бюлетень”, програмки святкування, екскурсій, вечорів і забав, що яскраво показували працю ОДУМ у США. Відвідувачів виставки найбільше цікавили вирізки з американських газет та журналів, що писали про ОДУМ.

З нагоди американського свята Дня Подяки, в Чикаго відбувся товариський вечір філії ОДУМ. За останній час, коли головою філії обрано Павла Коновала, філія значно зросла й поживавла свою діяльність. В члені ОДУМ у Чикаго прийнято вже кілька десятків молоді.

Цікаву доповідь про Андріївські звичаї в Україні відчитав проф. Ст. Килимник на Андріївському Вечорі, що його влаштувала Філія ОДУМ в Торонто. Численно зібрана на Вечорі молодь вшанувала також іменни Президентів УНР — Андрія Миколаєвича Лівницького.

Відколи Філія ОДУМ у м. Сиракюз дістала приміщення в Українському Народньому Домі, діяльність філії по-жвавилась. 11 листопада м. р. тут відбулась доповідь проф. Ялового на тему: "Багатства України", на яку прибуло багато молоді й старшого громадянства. Наступну доповідь у філії читатиме п. Багрянівський.

Нову філію ОДУМ створено в Монреалі. Головою тимчасової управи філії обрано п. Ф. Федоренка. Бажаємо нашим монреальським друзям витривалості в поборенні тимчасових організаційних труднощів та успіхів у їх дальшій праці.

9 грудня відбулися Загальні Збори членів філії ОДУМ у Вінніпезі. На Зборах крім виборів двох делегатів до місцевого Відділу КУК, була зачитана доповідь на тему: "Наші завдання". Головою ОДУМ у Вінніпезі є І. Лобода, секретарем — Я. Чемотюк. Переборовши початкові орган. труднощі, ОДУМ у Вінніпезі приступив до реалізації плану праці на біжучий сезон. Домівка філії ОДУМ у Вінніпезі міститься в будинку "Українського Голосу" 213-214 Даферін Аве.

Філія ОДУМ у Філадельфії провадить жваву роботу. За останній час в домі філії на Грін стріт прочитано доповіді: Лариса Тимошенко — "Психологічні конфлікти в розвитку людини", Ніна Ганін — "Провідна думка роману Вол. Винниченка "Нова Заповідь". З інших тем вже прочитано, або заплановано: "Діти чумацького шляху" Л. Гуменної, "Еміграційна творчість В. Домонтовича", "Стан літературної критики на еміграції". Літературний гурток при філії ОДУМ запросив з доповіддю про творчість В. Сосюрн відомого журналіста В. І. Гришка, що недавно прочитав цю доповідь у філіях ОДУМ в Нью-Арку і Пасейку.

З НАУКИ

ПЕНІЦИЛІН ВТРАЧАЄ ВАРТІСТЬ

П'ять років тому пеніцилін був одним з найбільш потішаючих слів, вживаних у медицині. Однак сьогодні розуміння цього слова далеко не те. Відомо багато випадків, коли вживання пеніциліну, замістьвилікувати якусь недугу, спричинялось до її збільшення й ускладнення. Причиною цього є вживання пеніциліну в непотрібних випадках та в більшій кількості, ніж потрібно. Звичайно, винні в тому лікарі, які після того, як лік почав продукуватися у великій кількості (продукція в 1945 р. — 7 бильйонів одиниць по 8-10 дол. за одну, продукція в 1951 р. — 220.000 бильйонів по досить низькій ціні) почали застосовувати його до таких звичайних хворіб, як перестуда, гарячка, легка кровотеч з носа й т. п.

Безумовно, пеніцилін діє і в випадках таких буденних хворіб, але на дуже короткий час (кілька годин — до кількох днів), бо згодом хвороба повертається. Стяється це тому, що певний рід бактерій під впливом пеніциліну одурманюється, або вірніше завмирає, однак по деякому часі привикає до ліку й починає жити, майже не реагуючи на нього (на зразок того,

як це буває з мухами та отрутою ДДТ). Очевидно, це ще не було б таким страшним, якби якась гарячка чи катар повернулись без внутрішніх змін. Однак з поверненням таких хворіб, пробуджуються, вірніше — стають активними й бактерії, які спричиняють хвороби багато серйозніші. Першою ознакою того, що пеніцилін пошкодив (замість допомогти) є надто червоний, відчуваючий великий біль при теплих та гарячих стравах язик, а також велике прискінення пульсу, неприродне пітіння та зменшення тиску крові. Часто траплялись випадки, коли лікарі починали "лікувати" своїх пацієнтів пеніциліном, але бачучи, що хворому гіршає, приписували йому ще більше пеніциліну, або відсилали його до інших лікарів, які приписували це ж саме від себе. Тим самим доводили хворого до ненормального стану, і коли помилку вчасно не було завважено, хворий мусів попроситися з своїми "опікунами". Все ж слід ствердити, що пеніцилін далі залишається чудесним ліком для таких хворіб, як гоморей, сифіліс та туберкульоз, отже, для одних з найтяжчих. Кінцевими словами мала б бути рада для всіх, чи то хворих, чи то кандидатів на них, щоб вживали пеніцилін та інші антибіотики — як ауременіцін, тетрацилін, хлороміцин — тільки в крайній необхідності та при нагляді добрих лікарів.

З англ. — М. Латишко

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "Молодої України" склали:

Г. Литвин	\$5.00
В. Вакуловський	5.00
І. Терновик	5.00
О. Степанюк	5.00
О. Сандул	5.00
М. Д-ний	5.00
В. Авраменко	5.00
Б. Світайло	2.00
І. Корінь	2.00
А. Лерх	2.00
А. Паламар	2.00
В. Криворучко	2.50
М. Голінська	2.00
І. Даниленко	1.00
М. Латишко	1.00

(Усі з Торонто)

Разом \$49.50

За підтримку нашого молодого Видавництва ГУ ОДУМ Канади висловлює жертовдавцям сердечну подяку.

Передплачуйте! Читайте! Поширюйте! перший літературно-мистецький журнал на американському континенті
"ПОРОГИ"

В **"Порогах"** друкують свої праці українські поети, мистці та вчені.

В **"Порогах"** друкуються переклади кращих літераторів світу.

Замовлення слати на адресу:

„NOW! DNI”, BOX 452, TERM. „A”
TORONTO, ONT. CANADA

"МОЛОДА УКРАЇНА" — ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ МОЛОДІ
Видає: Головна Управа ОДУМ в Канаді. — Редагує: Колегія.

Головний редактор: Борис Олександрів.

Передплата в Канаді і С. Ш. А.: 1 дол. річно. Ціна окремого примірника 10 центів.

Адреса Редакції і Адміністрації: 116 Pendrith St., Toronto, Ont.

"MOLODA UKRAINA" published by alliance of Ukrainian Canadian Democratic Youth
191 Lippincott St., Toronto, Ont., Canada

Під такою назвою вийшла з друку збірка фейлетонів українського гумориста СВИРИДА ЛОМАЧКИ.

Зміст книжки: Словник екзотичних слів, Моя біографія, Як я посварився з магістром Холевкою, Не вмре поезія, Дещо про Гамбург, вареники, цибулю і про одну політичну розмову, Як художник Морока опинився в трупарні, Канадійська елегія, Мово рідна, слово рідне, На футбольних змаганнях, Два листи, Фолкльорне прізвище, Візита в милої Стефи, Розмова з тов. Кравчуком, Завойовуємо Америку, Метаморфоза Марка Онучі, Лист з України, Широка натура, Мое одруження, Булька на болоті, З нотатника.

Темою книжки є враження прибулого до Канади українського скитальця з Полтавщини, що пройшовши крізь дантівське пекло советської та німецько-нацистської дійсності, не втратив відчуття незмінного українського гумору та життєвого оптимізму.

Книжка читається легко, з приємністю, як правдива повість про наші надзвичайні, трагічно-комічні будні. Замовлення скеровувати на адресу:

W. Usatiuk, 116 Pendrith St.,
Toronto, Ont., Canada

Ціна книжки — 75 центів.

Н О В І Д Н І

В **"Нових Днях"** співпрацюють кращі письменники, журналісти, вчені. В **"Нових Днях"** прочитаєте не лише про літературу, а про все що може цікавити сучасного українця.

"Нові Дні" — журнал безпартійний!

Замовлення шліть на адресу:

„NOW! DNI”, BOX 452, TERM. „A”
TORONTO, ONT., CANADA